

Sygn. akt VI C 269/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 marca 2014 r.

Sąd Rejonowyw. O.VI Zamiejscowy Wydział Cywilny z siedzibą w S. w składzie:

Przewodniczący SSR Kamila Sierpowicz-Bigos

Protokolant Anna Kańczugowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 14 marca 2014 r.

sprawy z powództwa J. Z. (1)

przeciwko M. K. (1)

o ochronę naruszonego posiadania

oddala powództwo.

UZASADNIENIE

W pozwie wniesionym w dniu 20 marca 2013 r. przeciwko M. K. (1) powód J. Z. (1) wniósł o przywrócenie posiadania mieszkania stanowiącego jego własność, położonego w S. przy ul. (...), w którym – jak podał – zamieszkiwał do dnia 05.12.2011 r. oraz zaniechanie dalszych naruszeń, a także o zasądzenie od pozwanej na jego rzecz kosztów procesu wg norm przepisanych.

W uzasadnieniu powód podał, że na podstawie wyroku Sądu Apelacyjnego w. W. z dnia 7 kwietnia 2011 r. dokonano podziału domu stron do korzystania, tj. pozwanej została przydzielona do wyłącznego korzystania sypialnia, zaś powodowi salon, a pozostałe pomieszczenia pozostawiono stronom do wspólnego użytkowania.

Powód podał, że jego posiadanie mieszkania zostało naruszone przez pozwaną w dniu 05.12.2011 r. wbrew jego woli i od tego czasu nie ma możliwości wstępu do mieszkania z powodu wymiany zamków w drzwiach. Powód wskazał, że w kwietniu 2012 roku przy pomocy policji próbował wejść do mieszkania, ale nie był to możliwe.

Na rozprawie w dniu 14 marca 2014 r. powód sprecyzował, iż żądanie zaniechania naruszeń sprowadza się w istocie do żądania przywrócenia mu naruszonego posiadania mieszkania.

Na rozprawie w dniu 14 marca 2014 roku Przewodniczący zarządził zwrot odpowiedzi na pozew pozwanej wobec nie uzupełnienia przez pozwaną braków formalnych pisma w ustawowym terminie.

W toku procesu (na rozprawie w dniu 14 marca 2014 r.) pozwana wniosła o oddalenie powództwa.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powód J. Z. (1) jest właścicielem lokalu mieszkalnego nr (...) położonego w S. przy ulicy (...). Lokal ten ma 96,8 m² powierzchni.

okoliczność bezsporna, a nadto dowód:

odpis zupełny księgi wieczystej KW nr (...), k. 45 ;

Wyrokiem Sadu Okręgowego w Wrocławiu Wydział XIII Cywilny Rodzinny z dnia 17 grudnia 2010 roku w sprawie o sygn. akt XIII RC 2185/09, związek małżeński zawarty przez strony postępowania, tj. M. Z. z domu K. i J. Z. (1) dnia 17 października 1981 roku przed Kierownikiem Urzędu Stanu Cywilnego w S. nr aktu 177/1981 rozwiązano przez rozwód z winy obu stron.

dowód: wyrok SO z dn. 17.12.10r. w sprawie o sygn. akt XIII RC 2185/09, k. 5v;

Wyrokiem Sadu Apelacyjnego w W. Wydział I Cywilny z dnia 7 kwietnia 2011 roku w sprawie o sygn. akt I A Ca 227/11, Sąd dokonał podziału domu stron do korzystania w ten sposób, że pozwanej przyznał do wyłącznego korzystania sypialnię, zaś powodowi salon, a pozostałe pomieszczenia pozostawił stronom do wspólnego użytkowania.

dowód: wyrok SA z dn. 07.04.11r. w sprawie o sygn akt I A Ca 227/11, k.5;

Powód J. Z. (1) pod koniec sierpnia 2009 r. opuścił mieszkanie przy ul. (...) w S., w którym zamieszkiwała pozwana wraz z córką stron i wyprowadził się do W. na okres około 1 roku. Następnie w trakcie sprawy rozwodowej powrócił do mieszkania.

We wrześniu 2010 r. powód zajął pokój na górze, do którego jest osobne wejście z klatki schodowej domu przy ul. (...) i tam przetrzymuje swoje rzeczy, ma klucze od tego pomieszczenia. Obecnie korzysta z tego pokoju raz na kwartał, raz na pół roku, ponieważ mieszka we W.. Powód zajął ten pokój, ponieważ we wrześniu 2010 r. w mieszkaniu stron mieszkał też ich syn z konkubiną i powód nie chciał wówczas mieszkać wspólnie z pozostałymi członkami rodziny.

Od listopada 2010 r. powód mieszka we W. i od tej daty wynajmuje mieszkanie we W..

Do grudnia 2011 roku powód miał zapewniony swobodny dostęp do mieszkania i posiadał klucze do domu.

dowód: przesłuchanie powoda J. Z. k. 53v;

przesłuchanie pozwanej M. K. k. 53v.

W mieszkaniu przy ul. (...) w S. miały miejsce liczne interwencje policji.

dowód: kopia notatek urzędowych KPP w S. z dn. 24.03.12r. k.28, z dnia 16.04.12r. k.29, z dnia 03.03.12r. k.30, z dnia 18.1.11r. k.47, z dnia,02.12.11r .k. 48, z dnia 05.12.11r. k.49.

W dniu 5 grudnia 2011 roku miała miejsce interwencja policji z zawiadomienia pozwanej, bowiem powód urządził awanturę domową. Pozwana nie chciała wpuścić powoda do mieszkania, wtedy powód postanowił wywarzyć drzwi. Wskutek agresywnego zachowania powód uszkodził drzwi wejściowe przez uderzenie w nie, wyrwał ościeżnicę w drzwiach i uszkodził zamki w drzwiach oraz po wejściu do środka rozbił szybę w jednych z drzwi wewnętrznych. Pomiędzy stronami doszło do szarpaniny. Z powodu gróźb kierowanych przez powoda do pozwanej i córki stron, tj., że jak policja odjedzie, to je powyrzyna, powód został zatrzymany i przewieziony do KPP w S..

dowód : notatka KPP w S. z dnia 05.12.11r. k.49;

Wyrokiem z dnia 31 maja 2012 roku w sprawie o sygn. akt II K 133/12 Sad Rejonowy w S.II Wydział Karny warunkowo umorzył postępowanie karne wobec powoda J. Z. (1) za przestępstwo określone w art. 190§1 kk (groźby karalne) na okres próby 1 roku.

dowód: wyrok SR w Strzelinie z dn. 31.05.12r. znajdujący się w sprawie o sygn akt II K 133/12, k. 131;

Pozwana M. K. (1) po awanturze jaka miała miejsce w dniu 05 grudnia 2011 r. zmuszona była do wymiany uszkodzonych drzwi i zamka w drzwiach wejściowych. Od tego czasu powód nie posiada kluczy do mieszkania.

dowód: przesłuchanie pozwanej M. K. k. 53v-54,

częściowo przesłuchanie powoda J. Z. k. 53v.

Powód nigdy nie zwracał się do pozwanej o wydanie mu nowych (wymienionych) kluczy do mieszkania, ani też nie chciał w tym mieszkaniu zamieszkać.

dowód: przesłuchanie pozwanej M. K. k. 53v-54,

W dniu 24.03.2012 r. w mieszkaniu przy ul. (...) w S. miała miejsce kolejna interwencja Policji na skutek zgłoszenia obydwu stron, pozwana oświadczyła wówczas, że powód chce wejść do mieszkania, a ona obawia się o życie swoje i córki z powodu wcześniejszych incydentów i gróźb powoda, powód oświadczył, że chce wejść do mieszkania, gdyż potrzebne mu są dokumenty, które tam się znajdują.

dowód : notatka KPP w S. z dnia 24.03.2012 r., k. 28.,

przesłuchanie powoda J. Z. k. 53v;

przesłuchanie pozwanej M. K. k. 53v.

W latach 2010 i 2011/12 KPP w S. prowadziła procedurę tzw. „niebieskiej karty” powoda, czynności zostały zakończone z powodu ustania przesłanek.

dowód: pismo KPP w S. z dnia 26.12.2013 r., k. 46.

Na podstawie tak ustalonego stanu faktycznego Sąd zważył co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z przepisem art. 344 § 1 kc przeciwko temu, kto samowolnie naruszył posiadanie, jak również przeciwko temu, na czyją korzyść naruszenie nastąpiło, przysługuje posiadaczowi roszczenie o przywrócenie stanu poprzedniego i o zaniechanie naruszeń. Roszczenie to nie jest zależne od dobrej wiary posiadacza ani od zgodności posiadania ze stanem prawnym, chyba że prawomocne orzeczenie sądu lub innego powołanego do rozpoznawania spraw tego rodzaju organu państwowego stwierdziło, że stan posiadania powstały na skutek naruszenia jest zgodny z prawem.

Zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego wyrażonym w wyroku z dnia 17 grudnia 2003 r. (IV CK 297/02; publ. LEX 558334) żądanie przywrócenia naruszonego posiadania nie jest żądaniem skierowanym do prawa lecz dotyczy stanu faktycznego. Nie zmierza do pozbawienia naruszcyciela prawa posiadania rzeczy lecz do odzyskania przez dotychczasowego posiadacza faktycznego władztwa nad rzeczą w związku z samowolą uprawnionego w realizowaniu przysługującego mu prawa do rzeczy (art. 478 k.p.c.). Przepis art. 344 § 1 zd. drugie k.c. nie przewiduje powództwa o ustalenie, że stan posiadania powstały na skutek naruszenia posiadania jest zgodny z prawem ani nie wyraża interesu prawnego strony pozwanej. Przepis ten dopuszcza możliwość powołania się strony pozwanej na prawomocne orzeczenie, z którego wynika, że przysługuje jej prawo, którego realizacji służy pozbawienie lub naruszenie posiadania dotychczasowego posiadacza. Przewiduje więc jedynie interes faktyczny, wyrażający się wygraniem procesu posesoryjnego, a nie interes prawny wyrażający się wszakże określoną sytuacją materialnoprawną. Uprawnienie do naruszenia lub pozbawienia dotychczasowego posiadacza jego posiadania, związane z wykazaniem w innym postępowaniu, prawem do rzeczy naruszającego posiadanie, unicestwienia w procesie o ochronę posesoryjną skutki samowoli naruszcyciela. Wykazaniu prawa, z którym uprawnienie to jest związane służy m.in. orzeczenie nakazujące dotychczasowemu posiadaczowi wydanie rzeczy (art. 222 § 1 kc).

Zgodnie zaś z przepisem art. 478 kpc, w sprawach o naruszenie posiadania sąd bada jedynie ostatni stan posiadania i fakt jego naruszenia. Bez wpływu na treść rozstrzygnięcia pozostaje zatem sama przyczyna naruszenia posiadania. Stosownie do powołanego unormowania art. 478 kpc, kognicja Sądu rozpoznającego powództwo o naruszenie posiadania ogranicza się bowiem do badania samego faktu naruszenia posiadania oraz ustalenia ostatniego stanu posiadania.

W rozpoznawanej sprawie sporne było, czy pozwana naruszyła posiadanie powoda części lokalu mieszkalnego – przyznanego powodowi do użytkowania mocą wyroku Sądu Apelacyjnego w. W. z dnia 07.04.2011 r.

Nie ulega przy tym wątpliwości, iż powód do czasu wyprowadzenia się z mieszkania w S. przy ul. (...) był posiadaczem części spornego mieszkania, bowiem na mocy orzeczenia Sądu Apelacyjnego w. W. z dnia 07.04.2011 r. powód uprawniony był do posiadania i używania lokalu mieszkalnego, tj. pomieszczeń przyznanых mu do używania.

Zgodnie z art. 336 kc posiadaczem rzeczy jest zarówno ten, kto nią faktycznie włada jak właściciel (posiadacz samoistny), jak i ten, kto nią faktycznie włada jak użytkownik, zastawnik, najemca, dzierżawca lub mający inne prawo, z którym łączy się określone władztwo nad cudzą rzeczą (posiadacz zależny). Posiadanie jest zatem stanem faktycznym określonego władztwa nad rzeczą.

Posiadanie związane jest z wykonywaniem „władztwa” nad rzeczą. Jednakże w ściślejszym, techniczno-prawnym znaczeniu, zdefiniowanym w art. 336 k.c., niezbędne jest władanie rzeczą „jak właściciel” lub „jak mający inne prawo do władania cudzą rzeczą”, z wykluczeniem dzierżenia „wykonywanego za kogo innego” – określonego w art. 338 k.c. Zatem według panującego poglądu doktryny posiadanie występuje przy równoczesnym istnieniu fizycznego elementu władania rzeczą, określanego jako corpus possessionis, oraz psychicznego elementu animus rem sibi habendi, rozumianego jako zamiar władania rzeczą dla siebie

Wobec treści zeznań pozwanej i podniesionych przez nią zarzutów należało ustalić, czy powód rzeczywiście władał rzeczą – przy istnieniu zarówno elementu fizycznego władania rzeczą (corpus) jak i elementu woli władania (animus), czy też samowolnie z władztwa tego zrezygnował.

Jak wynika z przesłuchania stron, już we wrześniu 2010 r. powód zajął pokój na górze, do którego jest osobne wejście z klatki schodowej domu przy ul. (...) i tam przetrzymuje swoje rzeczy i ma klucze od tego pomieszczenia. Obecnie korzysta z tego pokoju sporadycznie, raz na kwartał, raz na pół roku, ponieważ mieszka we W.. Powód zajął ten pokój, ponieważ we wrześniu 2010 r. w mieszkaniu stron mieszkał też ich syn z konkubiną i powód nie chciał wówczas mieszkać wspólnie z pozostałymi członkami rodziny. Ponadto już od listopada 2010 r. powód mieszka we W. i od tej daty wynajmuje mieszkanie we W.. Sąd ustalił też, że do grudnia 2011 roku powód miał zapewniony swobodny dostęp do mieszkania i posiadał klucze do domu. A zatem do grudnia 2011 r. powód mógł swobodnie korzystać z mieszkania przy ul. (...) w S., jednakże wskazać należy, iż już wcześniej – bowiem w listopadzie 2010 r. powód opuścił to mieszkanie i zamieszkał we W., od listopada 2011 r. do chwili obecnej wynajmuje mieszkanie we W., tj. od listopada 2010 r. powód nie zamieszkiwał w mieszkaniu przy ul. (...) w S.. Wobec powyższego należy stwierdzić, że już od listopada 2010 r. powód sam zrezygnował z posiadania mieszkania.

W dalszej kolejności należało rozstrzygnąć, czy przy założeniu, że powód posiadał lokal mieszkalny do dnia 05.12.2011 r., tj. do dnia, kiedy zdaniem powoda nastąpiło naruszenie jego posiadania mieszkania poprzez wymianę zamków w drzwiach wejściowych do mieszkania, rzeczywiście nastąpiło naruszenie jego posiadania umożliwiające mu korzystanie ze środków ochrony przewidzianych w art. 344 kc. Według tego przepisu w razie samowolnego naruszenia posiadania przysługuje posiadaczowi roszczenie „o przywrócenie stanu poprzedniego” i „o zaniechanie naruszeń”. Posiadaczowi przysługują zatem 2 roszczenia, zależne jednak od faktycznie występującej postaci naruszenia posiadania. Zatem w indywidualnych, konkretnych przypadkach ma zastosowanie łącznie roszczenie o przywrócenie stanu poprzedniego i zaniechanie naruszeń bądź tylko roszczenie o przywrócenie stanu poprzedniego. Stosując zaś roszczenie o przywrócenie stanu poprzedniego można żądać wydania rzeczy albo przywrócenia stanu posiadania z okresu przed naruszeniem (zakłóceniem) posiadania. Celem restytucyjnego roszczenia posesoryjnego (o przywrócenie stanu poprzedniego) jest przywrócenie posiadaczowi władztwa nad rzeczą w dotychczasowym rozmiarze. Zmierza ono do usunięcia zmian dokonanych przez naruszającego cudze posiadanie, jeżeli takie zmiany powodują stan trwałego naruszenia posiadania.

Jak wynika z materiału dowodowego sprawy, tj. zarówno przesłuchania powoda, jak i pozwanej oraz z notatki Policji z dnia 05.12.2011 r., w dniu 5 grudnia 2011 roku miała miejsce interwencja policji z zawiadomienia pozwanej, z

powodu zachowania powoda, który urządził awanturę domową, gdyż pozwana nie chciała wpuścić go do mieszkania, wtedy powód postanowił wywarzyć drzwi. Wskutek agresywnego zachowania powód uszkodził drzwi wejściowe przez uderzenie w nie, wyrwał ościeżnicę w drzwiach i uszkodził zamki w drzwiach oraz po wejściu do środka rozbił szybę w jednych z drzwi wewnętrznych. Pomędzy stronami doszło do szarpaniny. Z powodu gróźb kierowanych przez powoda do pozwanej i córki stron, tj., że jak policja odjedzie, to je powyrzyna, powód został zatrzymany przez Policję. Ponadto z powodu agresywnego zachowania powoda i związanych z tym interwencji Policji, w latach 2010 i 2011/12 KPP w S. prowadziła wobec powoda procedurę tzw. „niebieskiej karty”.

Z powodu tego incydentu pozwana zmuszona była do wymiany zniszczonych przez powoda zamków w drzwiach wejściowych. Istotne jest przy tym, iż – jak zeznała pozwana - powód nigdy nie zwracał się do niej o wydanie nowych kluczy od domu, ani też nigdy tych kluczy tak naprawdę nie chciał, bowiem nie chciał w ogóle zamieszkiwać wspólnie z pozwaną. Powód zaś nie wykazał, ażeby po wymianie przez pozwaną kluczy próbował powrócić do domu, aby tam zamieszkać oraz aby pozwana w jakikolwiek sposób mu to uniemożliwiła, nie wykazał, ażeby pozwana nie chciała udostępnić mu nowych kluczy. Dlatego też w ocenie Sądu powód nie wykazał, ażeby pozwana naruszyła jego posiadanie oraz aby w okresie co najmniej roku przed wytoczeniem powództwa posesoryjnego powód był posiadaczem spornego mieszkania, skoro opuścił je już w listopadzie 2010 r.

Ponadto wskazać należy, że zgodnie z treścią przepisu art. 344 § 2 k.p.c. roszczenie wygasa, jeżeli nie będzie dochodzone w ciągu roku od chwili naruszenia. Powyższy termin, mający charakter terminu zawitego, należy liczyć od dnia samowolnego naruszenia posiadania. Zatem gdyby nawet przyjąć w realiach niniejszej sprawy, że powód był posiadaczem mieszkania w grudniu 2011 r. oraz że doszło do naruszenia przez pozwaną posiadania powoda przez wymianę zamka i kluczy, co uniemożliwiło powodowi swobodny dostęp do mieszkania - chociaż do wymiany zamka i kluczy pozwana została zmuszona na skutek zniszczenia drzwi i zamka przez powoda - to podkreślić należy, że od dnia wymiany zamka i kluczy do domu, tj. od dnia 5.12.2011 r. do dnia wytoczenia powództwa w niniejszej sprawie upłynął okres ponad 1 roku. Należało zatem uwzględnić przesłankę wynikającą z regulacji art. 344 § 2 k. c. Wygaśnięcie roszczenia posesoryjnego nie jest bowiem tożsame z przedawnieniem roszczeń majątkowych, które to Sąd rozpoznający sprawę bierze pod uwagę jedynie na zarzut zgłoszony przez stronę procesu. Wskazać bowiem należy, że w wypadku powództwa posesoryjnego mamy do czynienia „z rygorystycznym terminem zawitym, a z jego upływem roszczenie posesoryjne wygasa, co sąd orzekający uwzględni z urzędu. Bieg rocznego terminu zawitego rozpoczyna się od chwili dokonanego naruszenia posiadania” (E. G. [w]: E. G. red., Kodeks cywilny. Księga druga. Własność i inne prawa rzeczowe. Komentarz, Z., 2001) i nie jest uzależniony od daty dowiedzenia się o powyższym przez powoda, tj. niezależnie od wiedzy i świadomości o tym dotychczasowego posiadacza.

Wobec powyższego powództwo podlegało oddaleniu.